

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის
ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი
BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY
NIKO BERDZENISHVILI INSTITUTE

ქალაქ ბათუმის მერია
BATUMI CITY HALL

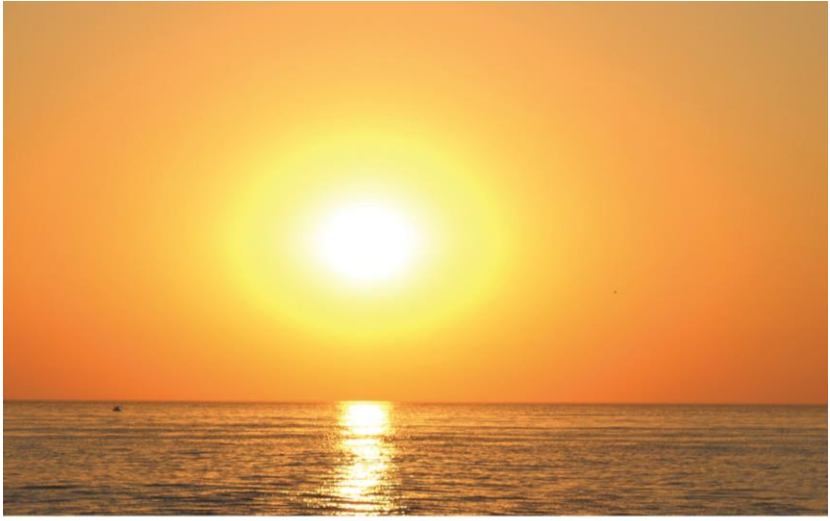
საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია
International Scientific Conference

ბათუმი
წარსული და თანამედროვეობა

X
BATUMI
PAST AND PRESENT

პროგრამა და მოსაწვევი
Program and Invitation

30 აპრილი - 1 მაისი
April 30 - May 1
ბათუმი 2019 Batumi

„ვით სპილთ არ მწამს სპილთდა,
თუ აღარა აქვს ხორთუმი,
ისე კაგკასი კაგკასად,
თუ არ ექნება ბათუმი!“

აკაკი წერეთელი

ქ-ნო

ბ-ნო

გვაქვს პატივი მოგიწვიოთ **X** საიუბილეო
საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში
„ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა“
მონაწილეობის მისაღებად, რომელიც ჩატარდება სახალხო
ზეიმის „**ბათუმობა**“ ფარგლებში 2019 წლის 30 აპრილსა და
1 მაისს ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო
უნივერსიტეტში
დასაწყისი 13⁰⁰ საათზე
მისამართი: ნინოშვილის/რუსთაველის ქ. №35/32,
უნივერსიტეტის II კორპუსი,
II სართული, აუდიტორია №234

საორგანიზაციო კომიტეტი

Mrs

Mr

We are pleased to invite you to participate
in **Xth** anniversary International Scientific Conference
“Batumi – Past and Present”
The conference will be held in the frame of a public holiday
“Batumoba”
April 30 – May 1, 2019 at 13⁰⁰
Batumi Shota Rustaveli State University
Ninoshvili-Rustaveli Str 35/32, the 2nd Building,
2nd Floor, Room №234

Organizing Committee

საორგანიზაციო კომიტეტი:

როინ მალაყმაძე (თავმჯდომარე), ბიჭიკო დიასამიძე (თანათავმჯდომარე), ოლეგ ჯიბაშვილი (თავმჯდომარის მოადგილე), სულხან მამულაძე (პასუხისმგებელი მდივანი), შუშანა ფუტკარაძე, ნოდარ კახიძე, უჩა ოქროპირიძე, ოთარ თურმანიძე, ირმა ბაგრატიონი, ხათუნა დიასამიძე, აბესალომ ასლანიძე, ირინე ვარშალომიძე, მაია ჭიჭილეიშვილი, მერაბ მეგრელიშვილი, ნანა ხახუტაიშვილი

Organizing Committee:

Roin Malakmadze (Chairman), Bichiko Diasamidze (Co-Chairman), Oleg Jibashvili (Assistant to Chairman), Sul Khan Mamuladze (Senior Secretary), Shushana Phutkaradze, Nodar Kakhidze, Ucha Okropiridze, Otar Turmanidze, Irma Bagrationi, Khatuna Diasamidze, Abesalom Aslanidze, Irine Varshalomidze, Maia Chichileishvili, Merab Megrelishvili, Nana Khakhutaishvili

რეგლამენტი: მომხსენებელი – 12-15 წუთი
კამათში მონაწილე – 5 წუთი

Time-limit: Speaker – 12-15 minutes
Discussant – 5 minutes

2019 წლის 30 აპრილი * April 30th 2019
პლენარული სხდომა 13⁰⁰ Plenary Session

1. კონფერენციის გახსნა – პროფ. მერაბ ხალვაში
(ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
რექტორი)

Opening of the Conference – Prof. Merab Khalvashi
(The Rector of Batumi Shota Rustaveli State University)

2. მისალმებები Welcome Speeches

3. ბიჭიკო დიასამიძე (ბათუმი, საქართველო)
2500-წლოვანი ბათუმი („ბათეა“, „მატიუმი“ ...) –
თვითმმართველი ქალაქი
Bichiko Diasamidze (Batumi, Georgia)
2500 Year Old Batumi ("Batea", "Matiumi" ...) –
Self-Governing City

I სექცია 15⁰⁰ Section I

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads
პროფ. ლელა სარალიძე, პროფ. ირაკლი ბარამიძე
Prof. Lela Saralidze, Prof. Irakli Baramidze

1. ზვიად კვიციანი (თბილისი, საქართველო)
ბათუმი – სვანურენოვანი მოსახლეობის განსახლების არეალი
(წერილობითი წყაროებისა და არქეოლოგიური
მონაცემების შუქზე)
Zviad Kvitsiani (Tbilisi, Georgia)
Batumi – the Area of Resettlement of Svanetian Population
(in the Light of Written and Archaeological Data)

2. **უჩა ოქროპირიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმი – 9 აპრილიდან 9 აპრილამდე
Ucha Okropiridze (Batumi, Georgia)
Batumi from April 9 to April 9
3. **გოდერძი ვაჭრიძე, სულხან კუპრაშვილი** (ქუთაისი, საქართველო)
XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე ბათუმში არსებული
სააქციონერო საზოგადოებები და ფირმები ბათუმის
ნოტარიუსის საარქივო ფონდის მიხედვით
Goderdzi Vachridze, Sul Khan Kuprashvili (Kutaisi, Georgia)
Joint Stock Companies and Corporations
In the Late XIX and the Early XX Centuries
According to Archive Fund of Batumi's Notary
4. **გია გელაშვილი** (თბილისი, საქართველო)
ბრიტანეთის ვიცე-კონსული ფრედერიკ გუარაჩინო
ბათუმის შესახებ (1840)
Gia Gelashvili (Tbilisi, Georgia)
British Vice-Consul Frederick Guarracino about Batumi (1840)
5. **მალხაზ ჩოხარაძე, ჯემალ კარალიძე,**
გულნაზ სამნიძე (ბათუმი, საქართველო)
1989 წლის 14 აპრილის კრება ბათუმის შოთა რუსთაველის
სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტში
Malkhaz Chokharadze, Jemal Karalidze,
Gulnaz Samnidze (Batumi, Georgia)
Meeting of 14 April 1989 at the Batumi
Shota Rustaveli State Pedagogical Institute
6. **მარიამ კობერიძე** (გორი, საქართველო)
ენათმეცნიერული ძიებანი ტოპონიმ ბათუმის
ეტიმოლოგიის შესახებ

Mariam Koberidze (Gori, Georgia)

Linguistic Research about the Etymology of the Toponym Batumi

7. ჯემალ მიქელაძე (ბათუმი, საქართველო)

აჭარის ხალხური ხუროთმოძღვრების ღირსშესანიშნავი
საცხოვრებელი და სამეურნეო ნაგებობანი

Jemal Mikeladze (Batumi, Georgia)

Historical Architecture of the Residential and
Economic Buildings of Ajara

8. იური ბოიჩუკი, ეკატერინა იურევა (ხარკოვი, უკრაინა)

ბათუმი-ხარკოვი: ზოგიერთი საგანმანათლებლო
და სამეცნიერო კავშირი

Юрий Бойчук, Екатерина Юрьева (Харьков, Украина)

Батуми-Харьков: некоторые образовательные и научные контакты

Yurii Boychuk, Kateryna Yuryeva (Kharkiv, Ukraine)

Batumi-Kharkiv: Some Educational and Scientific Contacts

9. სულხან მამულაძე (ბათუმი, საქართველო)

წითელლაკიანი კერამიკული ნაწარმი გონიო-აფსაროსიდან
უახლესი აღმოჩენების მიხედვით

Sulkhan Mamuladze (Batumi, Georgia)

Red Glosed Pottery from Gonio-Apsarus According

To the Most Recent Discoveries

სხდომის შეჯამება

Summary of session

II სექცია 15⁰⁰ Section II

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. ნაილე მიქელაძე, პროფ. ავთანდილ ნიკოლეიშვილი
Prof. Naile Mikeladze, Prof. Avtandil Nikoleishvili

1. **ოთარ თურმანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმის მოსახლეობა და ქალაქის განაშენიანება
1880-1920 წლებში
Otar Turmanidze (Batumi, Georgia)
Population of Batumi and Town Development in 1880-1920 Years
2. **თინა იველაშვილი** (ახალციხე, საქართველო)
1918 წლის ბათუმის კონფერენცია და სამცხე-ჯავახეთის
საკითხი
Tina Ivelashvili (Akhaltsikhe, Georgia)
1918 Year Conference in Batumi and Samckhe-Javakheti Issue
3. **აბესალომ ასლანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
რელიგიის საკითხები ბათუმის მხარეში XIX საუკუნის
დასასრულსა და XX საუკუნის დასაწყისში
Abesalom Aslanidze (Batumi, Georgia)
Religious Issues in Batumi in the end of the XIXth and
early XXth century
4. **ლელა სარალიძე** (თბილისი, საქართველო)
ბათუმი ინგლის-ოსმალეთის ხელისუფალთა გეგმებში
(1920-1921 წწ.)
Lela Saralidze (Tbilisi, Georgia)
Batumi in the Plans of the English-Ottoman Authorities
(1920-1921)

5. **ნოდარ შოშიტაშვილი, ელდარ ნადირაძე** (თბილისი, საქართველო)
ართვინის მხარის სამეურნეო-კულტურული ტიპი და ბათუმი
Nodar Shoshitashvili, Eldar Nadiradze (Tbilisi, Georgia)
Traditional Farming, Living Culture in Artvin Region and Batumi
6. **ეთერ კავთარაძე, კეთევან ხითარიშვილი** (თბილისი, საქართველო)
ქართული საქველმოქმედო საზოგადოების ბათუმის
განყოფილების საქმიანობა
Eter Kavtaradze, Ketevan Khitarishvili (Tbilisi, Georgia)
Activities of the Batumi Division of Georgian Charity Society
7. **მადონა კებაძე** (თელავი, საქართველო)
პირველი სამხედრო მინისტრი გრიგოლ ლორთქიფანიძე
Madona Kebabze (Telavi, Sakartvelo)
First Military Minister - Grigol Lortkipanidze
8. **ელენა დიაკოვა** (ხარკოვი, უკრაინა)
ალექსანდრე სერგოს-ძე ბარსეგიანი
Дьякова Елена (Харьков, Украина)
Александр Сергеевич Барсегян
Helen Dyakova (Kharkiv, Ukraine)
Alexander Sergeyeovich Barseghyan
9. **ნაილე მიქელაძე** (ბათუმი, საქართველო)
ტოპონიმის „ბარცხანა“ ეტიმოლოგიისათვის
Naile Mikeladze (Batumi, Georgia)
For the Etymology of the Toponym - Bartskhana

სხდომის შეჯამება
Summary of session

III სექცია 15⁰⁰ Section III

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. თამარ გოგოლაძე, პროფ. რამაზ სურმანიძე

Prof. Tamar Gogoladze, Prof. Ramaz Surmanidze

1. **ოთარ გოგოლიშვილი** (ბათუმი, საქართველო)
აზერბაიჯანელები ბათუმში
Otar Gogolishvili (Batumi, Georgia)
Azerbaijanis in Batumi
2. **ხვთისო მამისიმედიშვილი** (თბილისი, საქართველო)
ბათუმში 1879 წელს ჩაწერილი ერთი ხალხური ლექსის
ისტორია, მისი ვარიანტები და საზრისი
Khvtiso Mamisimedishvili (Tbilisi, Georgia)
The History, Versions and Essence of One Folk Poem
Written Down in Batumi in 1879
3. **მაია აზმაიფარაშვილი** (გორი, საქართველო)
მდგრადი განვითარების ეროვნული მიზნების ძირითადი
პრიორიტეტები ქალაქ ბათუმში
Maia Azmaipharashvili (Gori, Georgia)
The Main Priorities of National Goals for Sustainable
Development of Batumi
4. **ნოდარ კახიძე** (ბათუმი, საქართველო)
დიმიტრი ბაქრაძე ბათუმისა და მისი შემოგარენის შესახებ
Nodar Kakhidze (Batumi, Georgia)
Dimitri Bakradze about Batumi and its Surroundings
5. **ელენა კოსტენკო** (ნეჟინი, უკრაინა)
„ქართული პერიოდი“ ლესია უკრაინკას ცხოვრებაში
(თბილისი, თელავი, ქუთაისი. ხონი, ბათუმი)

Елена Костенко (Нежин, Украина)

«Грузинский период» в жизни Леси Украинки

(Тбилиси, Телави, Кутаиси, Хони, Батуми)

Helena Kostenko (Nizhyn, Ukraine)

«Georgian Period» in the Lesya Ukrainka's Life

(Tbilisi, Telavi, Kutaisi, Khoni, Batumi)

6. შოთა ზოიძე (ბათუმი, საქართველო)

მემედ აბაშიძის წერილები ბათუმის შესახებ

Shota Zoidze (Batumi, Georgia)

Memed Abashidze's Letters about Batumi

7. ლილიტ ასოიანი (გიუმრი, სომხეთი)

ქალთა მოძრაობა კავკასიაში XIX ს.-ის ბოლოს - XX ს.-ის

დასაწყისში და ბათუმელ სომეხ ქალთა კავშირი

Лилит Асоян (Гюмри, Армения)

Женское движение на Кавказе в конце 19-го начале 20-го века
и Союз батумских армянок

Lilit Asoyan (Gyumri, Armenia)

Women's Movement in Caucasus in the Late XIX – Early XX
centuries And the Union of Armenian Women from Batumi

8. ემილი დორფი (თელავივი, ისრაელი)

თემურ ზოიძე (ბათუმი, საქართველო)

ბათუმის ტურების ზოგიერთი ასპექტი უცხოელი

ტურისტების თვალთახედვით

Emily Dorf (Tel-Aviv, Israel)

Temur Zoidze (Batumi, Georgia)

Some Aspects of Batumi Tours from the Foreigners' Point of View

9. თამარ მაკასარაშვილი, გიული გიგუაშვილი (გორი, საქართველო)

ინოვაციური ტექნოლოგიების გამოყენების ასპექტები

ბათუმის სასტუმროებში

Tamar Makasarashvili, Giuli Giguashvili (Gori, Georgia)
Aspects of Innovation Technologies Usage in Batumi Hotels

სხდომის შეჯამება
Summary of session

2019 წლის 1 მაისი * May 1st 2019

I სექცია 13⁰⁰ Section I

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. ნაილა ჩელებაძე, პროფ. ნოდარ შოშიტაშვილი
Prof. Naila Chelebadze, Prof. Nodar Shoshitashvili

1. **რამაზ სურმანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
გრეგოლ ვოლსკის საფლავის საიდუმლო (ნარატიული წყაროები)
Ramaz Surmanidze (Batumi, Georgia)
The Secret of Grigol Volsky's Grave (Narrative Sources)
2. **ავთანდილ ნიკოლეიშვილი** (ქუთაისი, საქართველო)
ნიკო ნიკოლაძე ოსმალობის დროინდელი ბათუმის შესახებ
Avtandil Nikoleishvili (Kutaisi, Georgia)
Niko Nikoladze about Ottoman Period Batumi
3. **ზილია ხაბიბულინა** (უფა, რუსეთი)
ბათუმი რუსეთის მუსლიმთა ჰაჯის მარშრუტებში:
ისტორია და თანამედროვეობა
Зиля Хабибуллина (Уфа, Россия)
Батуми в маршрутах хаджа российских мусульман:
история и современность
Zilya Khabibullina (Ufa, Russia)
Batumi in the Hajj Routes of Russian Muslims:

History and Modernity

4. **თინათინ ჯაბადარი** (თბილისი, საქართველო)
ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ისტორიისათვის
(1912-1923 წწ.)
Tinatin Jabadari (Tbilisi, Georgia)
From the History of Batumi Botanical Garden
(1912-1923)
5. **ელენე გეგეშიძე** (თბილისი, საქართველო)
ბათუმი – ეკოტურიზმი და მდგრადი განვითარება
Elene Gegeshidze (Tbilisi, Georgia)
Batumi – Ecotourism and Sustainable Development
6. **ნაილა ჩელებაძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმის განაშენიანებისა და ადმინისტრაციულ-
ტერიტორიული მოწყობის ისტორიიდან (სარქივო
მასალების მიხედვით)
Naila Chelebadze (Batumi, Georgia)
About the History of Cultivation and Arrangement of Batumi area
(According to the Archive Materials)
7. **მერაბ მეგრელიშვილი, ნიკოლოზ მეგრელიშვილი** (ბათუმი,
საქართველო)
ირანელები ბათუმში
Merab Megrelishvili, Nikoloz Megrelishvili (Batumi, Georgia)
Iranians in Batumi
8. **ნაირა ტაბიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ისინი ქალაქის მომავალს ქმნიდნენ
Naira Tabidze (Batumi, Georgia)
They Were Making the Future of the City

9. **ოთარ ნიკოლეიშვილი** (ქუთაისი, საქართველო)
ახალი ბრიტანული წყარო XIX საუკუნის 90-იანი წლების
ბათუმის შესახებ
Otar Nikoleishvili (Kutaisi, Georgia)
New British Material about Batumi in the 90s of the XIX Century
10. **მარიამ ანთაძე, ვან ლიან კონგი** (სიპინგი, ჩინეთი)
ჩაის კულტურა ქართულ-ჩინურ თავგადასავლებში
(ბათუმის ისტორიიდან)
Mariam Antadze, Van Liang Kong (Siping, China)
Tea Culture in Georgian and Chinese Adventures
(from the History of Batumi)
11. **კახაბერ ქამადაძე** (ბათუმი, საქართველო)
ჩიბუხები გონიოს ციხიდან
Kakhaber Kamadadze (Batumi, Georgia)
Tobacco Pipes from the Gonio Fort

სხდომის შეჯამება
Summary of session

II სექცია 13⁰⁰ Section II

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. ეთერ ქავთარაძე, პროფ. უჩა ოქროპირიძე
Prof. Eter Kavtaradze, Prof. Ucha Okropiridze

1. **მერაბ ვანიშვილი** (თბილისი, საქართველო)
საბიუჯეტო შემოსულობების ზრდის გამოწვევები
და პერსპექტივები ბათუმში
Merab Vanishvili (Tbilisi, Georgia)
Budget Revenues Growth Challenges and Prospects in Batumi

2. **მარინე ფუტურიძე** (თბილისი, საქართველო)
ნარგიზ ახვლედიანი (ბათუმი, საქართველო)
უძველესი კოლხური ძეგლების ინტერდისციპლინური
კვლევის ცდა და მისი პირველი შედეგები
Marine Phuturidze (Tbilisi, Georgia)
Nargiz Akhvlediani (Batumi, Georgia)
An Attempt of Interdisciplinary Study of the Colchian Sites
and Its First Results

3. **თამარ გოგოლაძე** (გორი, საქართველო)
ბათუმი – სიმბოლო „აღთქმული ქვეყნისა“ და
რკინის თეატრისა
Tamar Gogoladze (Gori, Georgia)
Batumi – Symbol of "Perceived Country" and Iron Theater

4. **ნოდარ ჩხეიძე** (ბათუმი, საქართველო)
პაატა გიორგაძე, ზაურ ციხელაშვილი (თბილისი, საქართველო)
შტორმული ტალღების ზემოქმედების პირობებში
ზღვისპირა ქალაქების სანიაღვრე წყალარინების
სისტემის ეფექტური ორგანიზაციის საკითხისათვის
(ბათუმის მაგალითზე)
Nodar Chkheidze (Batumi, Georgia)
Paata Giorgazde, Zaur Tsikhelashvili (Tbilisi, Georgia)
The Issue of Effective Organization of Drainage Watershed
System in Coastal Cities in the Conditions of Storm Wave
(in Batumi Example)

5. **ოლეგ ჯიბაშვილი, ხათუნა დიასამიძე,**
ირაკლი ბარამიძე (ბათუმი, საქართველო)
ტრაპიზონში ბრიტანეთის ვიცე-კონსულის ჯეიმს ბრანტის
ცნობები ბათუმის შესახებ

Oleg Jibashvili, Khatuna Diasamidze, Irakli Baramidze (Batumi, Georgia)
Reports of the British Vice-Consul James Brant
in Trebizond (Trabzon) on Batumi

6. **პაატა გიორგაძე** (თბილისი, საქართველო)
საქართველოს როგორც ტრანზიტული ქვეყნის „აბსოლუტური
და ფარდობითი უპირატესობები“ და რეგიონალური
ეკონომიკური ინტეგრაციის პერსპექტივები
(ბათუმის მაგალითზე)

Paata Giorgadze (Tbilisi, Georgia)
Georgia as a Transit Country “is Absolute and Relative Advantages”
and Regional Economic Integration Prospects (in Batumi Example)

7. **გიორგი ხორბალაძე** (გორი, საქართველო)
ზურაბ გორგილაძის ლექსის თავისებურებანი
და პოეტური აზრისი

Giorgi Khorbaladze (Gori, Georgia)
The Peculiarities and Poetic Outline of Zurab Gorgiladze’s Verse

8. **ირმა ბაგრატიონი** (ბათუმი, საქართველო)
ოზგუნ გუნაიდინი (ადაფაზარი, თურქეთი)
ბათუმის ისტორიული ექსკურსი
ეთიკურ-ესთეტიკური თვალთახედვით

Irma Bagrationi (Batumi, Georgia)
Özgün Günaydın (Adapazar, Turkey)
Batumi’s Historical Excursus with Ethical and Aesthetical Vision

9. **იოსებ სანიკიძე, ნესტან მამუჭაძე** (ბათუმი, საქართველო)
რეგიონული ბექდური მედია („აჭარა“, „ბათუმელები“,
„აჭარა p.s“, „ხულო“ შუახვევი“)

Ioseb Sanikidze, Nestan Mamutchadze (Batumi, Georgia)
Regional Print Media (“Ajara”, “Batumelebi”, “Adjara p.s”,
“Khulo”, “Shuakhevi”)

10. გიორგი მეურმიშვილი, დარეჯან აბულაძე,
მაგდანა გაბრიჭიძე (თბილისი, საქართველო)
XIX-XX საუკუნის ბათუმი ალექსეი ეისნერის შემოქმედებაში
(უცნობი კოლექციები)
George Meurmishvili, Darejan Abuladze,
Magdana Gabritchidze (Tbilisi, Georgia)
Batumi in XIX-XX century at Alexay Eisner’s Art
(Unknown Collection)
11. თამარ აბურჯანია, იური სიმონოვი (მოსკოვი, რუსეთი)
ოსიპ მანდელშტამის მოგონებები ბათუმურ
შთაბეჭდილებათა შესახებ
Tamar Aburjania, Yuri Simonov (Moscow, Russia)
Osip Mandelshtam’s Reminiscences about Batumian Impressions
12. თალიკო ბერიძე (ბათუმი, საქართველო)
ჩვენი ქალაქის ენა
Taliko Beridze (Batumi, Georgia)
Language of Our Home Town

სხდომის შეჯამება
Summary of session

კონფერენციის შეჯამება
Conference Conclusion

សិក្សា
BSU